

کاربرد فارسی

کتاب کار
درس به درس

نسل نوین کار و تمرین

پایه پنجم

- ۱) ارزشیابی ماهانه تمام دروس
- ۲) پوشش تمام مطالب درسی
- ۳) مطابق زمان دانش آموز امروز
- ۴) مرور و تثبیت مطالب به بهترین شکل
- ۵) گام های موفق یادگیری در هر ماه
- ۶) تأثیرگذاری بیش تر با صرف زمان کم تر

برای اینکه ببینیم چقدر درس ها رو یاد گرفتیم، خوبه که هر چند وقت یکبار دانش خودمون رو بسنجیم
ما برای شما به بسته آماده کردیم که به بهترین شکل این کار رو انجام می دهد.

هر پررسی در حوزه آموزش ابتدایی دارید، لینک کانال های استاد مریم عزیزی (برگزارکننده دوره های ضمن خدمت فرهنگیان)
را در اینستاگرام پوشش (pooyeshbook) دریافت کنید و همچنین علاوه بر محتوای آموزشی کانال ها، هر هفته در لایو رایگان که جهت دانش افزایی
توسط ایشان برگزار می شود، شرکت نمایید.

درس
اول

بودجه‌بندی: تماشاخانه

۱ درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) برای شناخت طبیعت باید درباره‌ی چیزهایی که هر روز می‌بینیم، مطالعه و تأمل کنیم؟

☐ درست ☐ نادرست(ب) منظور از آفریده‌های ساکت خدا، یعنی پدیده‌هایی که هیچ صدایی ندارند؟ درست ☐ نادرست ☐

۲ این واژه‌ها را در جمله‌های زیر به کار ببرید.

شگفتی‌های - ساکت - صخره‌ها - عادت

(الف) آفریده‌های خدا، همه جا هستند.

(ب) به هر حال عالم، تماشاخانه‌ی آفرینش است.

(ج) در کوهستان گاهی در بلندترین جای آن، از دل و سنگ‌ها چشمه‌ای روان است.

(د) ما برخی از رفتارهای خود را از روی انجام می‌دهیم.

۳ مترادف (هم‌معنی) واژه‌های زیر را بنویسید.

آشيان

عجيب

لطيف

آفرينش

درنگ

سرشار

۴ در متن زیر چند غلط املايي وجود دارد. آن‌ها را پیدا کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

بادها صفر می‌کنند. علف‌ها رشد می‌کنند. انکبوت‌ها بین زمین و آسمان تار می‌طنند. هیص، گوش بده! به قطره‌های باران که هلقه‌های ساکت روی آب را می‌سازند.

۵ هم‌خانواده‌ی واژگان زیر را بنویسید (برای هر کدام دو مورد)

لطيف

تفكر

درس
اول

۶ واژه‌های به هم ریخته را مرتب کنید.

بین - زمین - تار - عنکبوت‌ها - و - می‌تند - آسمان

صدای - تالاب - آیا - بشنوی - ماهی‌های - می‌توانی - را

۷ واژه‌های مخالف را پیدا کنید.

الف) ز دانش دل پیر برنا بود:

ب) شود سهل پیش تو دشوارها:

ج) پایان شب سیه سپید است:

۸ عبارت داده شده را یک بار در جمله خبری و یک بار در جمله عاطفی به کار ببرید.

قطره‌های باران

جمله‌ی خبری:

جمله‌ی عاطفی:

۹ جمله‌ی زیر را با توجه به جمله‌ی داخل کمانک تغییر دهید و دوباره بنویسید.
با دقت در آفریده‌های خداوند می‌توانیم، به مفهوم آفرینش، بهتر پی ببریم (می‌توانم).

۱۰ جمله‌های زیر را هر طور که دوست دارید، ادامه بدهید.

الف) دیدن طبیعت و سفر باعث می‌شود که

ب) یادم می‌آید وقتی که بچه بودم

۱۱ کلمه‌های هم‌قافیه را در هر بیت مشخص کنید.

سبز گردد شاخسار کهن	برگ نو آرد درخت نارون
باز می‌سازد در اینجا آشیان	باز می‌آید پرستو نغمه خوان

درس
دوم

بودجه‌بندی: فضل خدا

۱ مترادف (هم‌معنی) واژه‌های زیر را بنویسید.

الف) فضل: ب) لیل: ج) برکه: د) مغرور:
 ه) برّ: و) بنی آدم: ز) بحر: ح) بیخ:

۲ واژه‌های زیر را با حروف مناسب کامل کنید.

ان...م تأ...یر بر...نه تو...ید زم...زمه

۳ درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

الف) جالیز جایی است که در آن محصولات مانند خیار و خربزه و ... را می‌کارند. ☐ درست ☐ نادرست
 ب) «مرد به خود آمد»؛ یعنی مرد حواسش را جمع کرد. ☐ درست ☐ نادرست

۴ در بیت زیر دو واژه از نظر املايي درست نوشته نشده‌اند. آن‌ها را پیدا کنید و صحیح آن را بنویسید.

«بهر آفرید و برّ و درختان و آدمی خورشید و ماه و انجم و لیل و نحار کرد»

الف) ب) (ب)

۵ متضاد (مخالف) کلمات زیر را بنویسید.

غمگین خواب لیل برهنه

۶ صفت مناسب هر واژه از ردیف (الف) را از ردیف «ب» پیدا کنید و به آن وصل کنید. (یک کلمه اضافه است.)

الف درختان بلب سرباز کوه
 ب شجاع خوش‌آواز سرسبز بلند شیرین

۷ شعر زیر را کامل کنید.

«ابر آب داد بیخ شاخ
 توحیدگوی او نه هر»

۸ رویدادها را به ترتیب شماره گذاری کنید.

(الف) پروانه عادت نداشت به غیر از خودش از کس دیگری تعریف کند. ☐

(ب) او زیبایی خودش را تحسین می کرد. ☐

(ج) در دشتی بزرگ و سرسبز پروانه ای زندگی می کرد. ☐

(د) در یک لحظه پروانه به فکر فرورفت و متوجه شد همه ی زیبایی اش را خدا به او بخشیده است. ☐

(هـ) هر روز صبح از خواب بیدار می شد و صورتش را با آب شبنم گل ها می شست. ☐

۹ هم خانواده ی واژه های زیر را بنویسید.

فضل ← ← شکر ← ← ساکت ←

۱۰ پسوندهای مناسب هر کلمه را به خودش وصل کنید. (یک گزینه اضافی است.)

لاله	مُرد	شاخ
●	●	●
●	●	●
سار	زار	ه
●	●	●
●	●	●
ستان		

۱۱ با چهار واژه های «برکه - علفزار - گلبرگ - نسیم» یک بند بنویسید.

۱۲ به هر سؤال، پاسخ کوتاه و مناسب دهید.

(الف) «شاخ برهنه پیرهن نو بهار کرد» یعنی چه؟

(ب) لحن شعر «فضل خدا» از چه نوع است؟

(ج) شخصیت اصلی در داستان «راز گل سرخ» کیست؟

(د) کلمات «توحید و وحدت» چه نسبتی با یکدیگر دارند؟

۱۳ ضرب المثل حکایت «درخت گردکان» چه بود؟

درس
سوم

بودجه‌بندی: رازی و ساخت بیمارستان

۱ در جاهای خالی، واژه‌های مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید و دورش خط بکشید.

(الف) کسی است که کوچه و خیابان را تمیز می‌کند. (جاروگر، رفتگر، رفتگار)

(ب) در قدیم قرار بود بیمارستانی در شهر ساخته شود. (روزگر، روزگار، عصرگار)

۲ از بین واژگان زیر، چهار واژه دارای غلط املایی است. شکل صحیح واژه‌ها را بنویسید.

کهن، گرمابه‌ی شهر، خلاسه، تصمیم، تیبب، تعجب، مسعله، نمی‌گزشت

.....			
-------	-------	-------	-------

۳ هم‌خانواده‌ی واژه‌های زیر را پیدا کنید و بنویسید.

خنده‌دار، طب، شگفتی‌ها، طبابت، شگفت‌انگیز، لبخند

طیب	شگفت‌زده	خنده
.....		
.....		

۴ درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

- (الف) رازی در ابتدای جوانی، در کارگاه زرگری کار می‌کرد. ☐ درست ☐ نادرست
- (ب) «بلندآوازه» یعنی کسی که با صدای بلند آواز می‌خواند. ☐ درست ☐ نادرست
- (ج) کلمه‌ای که پسوند داشته باشد، یک کلمه‌ی غیرساده مرکب است. ☐ درست ☐ نادرست

۵ هریک از کلمه‌های زیر را با یکی از نشانه‌های جمع فارسی جمع ببندید و بنویسید.

(الف) نقطه + (ب) رسول + ←

۶ مترادف (هم‌معنی) کلمات زیر را بنویسید.

طیب	فاسد	زرگری	برنا
.....			

۷ با مرتب کردن کلمه‌های درهم‌ریخته، جمله بسازید.

نزد، طیب، بزرگان، فراخواند، شهر، را، خود

۸ مفهوم بیت زیر را بنویسید.

«به دانش گرای و بدو شو بلند / چو خواهی که از بد نیابی گزند»

۹ کلمه‌های مخالف را کنار هم بنویسید و هر دو را در یک جمله به کار ببرید.

کهن - حاضر - جدید - غایب

.....	:		:	
.....	:		:	

۱۰ برای کلمه‌های زیر پسوند مناسب انتخاب کنید و معنی واژه‌های جدید را در مقابل آن بنویسید.

الف) مس + یعنی: (ب) آموز + یعنی: ←

۱۱ یکی از موضوع‌های زیر را انتخاب کنید و خاطره بنویسید.

یک گردش علمی

یک جشن تولد

۱۲ به هر سوال پاسخ کوتاه و مناسب دهید.

الف) «بلند شدن به وسیله دانش» به چه معناست؟

ب) در مصراع «ز نادان بنالد دل سنگ و کوه» چه آرایه ادبی وجود دارد؟

ج) عبارت «محمد بن زکریای رازی» به چه معناست؟

۱۳ جاهای خالی را با توجه به متن درس پر کنید.

الف) بزرگان شهر با به هم نگاه کردند و گفتند: «..... برای ساخت بیمارستان.»

ب) یکی از شرط‌های موفقیت در کارها بهره‌گیری از و است.

ج) خرد رهنمای و خرد / خرد به هر دو سرای

د) زکریای رازی در جای مناسب برای ساخت بیمارستان، کمک بزرگی به مردم کرد.

درس
چهارم

بودجه‌بندی: : بازرگان و پسران

کاربرگ فارسی پنجم

۱ در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید. (یک کلمه اضافی است.)

دیگران، پسندیده، مراقبت، بلاها، غفلت

این ویژگی‌ها را در زندگی خود به کار بگیرید:

الف) اندوختن مال از راه و تلاش برای از آن.

ب) بخشش به

ج) محافظت از خود در برابر

۲ در متن زیر چهار واژه از نظر املايي درست نوشته نشده است. شکل صحیح آن را بنویسید.

هر که در این چند خسلت کاهلی بورزد، به مقصد نرسد و اگر مالی به دست آورد و در نگهداری آن قفلت ورزد تحي دست شود.

.....

.....

.....

.....

۳ هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

الف) فروغ: ب) پروردن: ج) اسباب: د) مودی:

۴ مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.

خاطرات	علوم	اسباب	حوادث
.....			

۵ درست یا نادرست بودن هر عبارت را مشخص کنید.

الف) کسی که فقط در اندوختن مال دنیا برای خود تلاش کند؛ در ردیف چارپایان است.

☐ درست ☐ نادرست☐ درست ☐ نادرست☐ درست ☐ نادرست☐ درست ☐ نادرست

ب) زمانی که دانه در خاک است، همه برای پرورش آن تلاش می‌کنند.

ج) نوع جمله‌بندی داستان، جزو عناصر داستانی محسوب می‌شود.

د) اگر کسی در نگهداری مال دنیا، غفلت ورزد، زود تهیدست شود.

۶ جدول را کامل کنید.

«شرشر بارون - صحبت مادر - صدای آبشار - درس معلّم - آواز بلبل - نوار درسی - قصه‌های مادر بزرگ»

درس
چهارم

گوش‌دادنی	شنیدنی

۷ در جمله‌های زیر کلمه‌های مخالف را مشخص کنید.

الف) دوست و دشمن به دانایی او پی بردند.
ب) فقیر و ثروتمند، جاهل و دانا، پیر و جوان همگی از بندهای خدا هستند.

«.....»، «.....»، «.....»، «.....»

۸ از بین کلمات زیر صفت را پیدا کنید و دور آن را خط بکشید.

حوادث	خصلت	راحت	بزرگ
نیک	غفلت	آخرت	خوب

۹ هم‌خانواده‌های کلمات زیر را از جدول پیدا کنید و بنویسید.

فاضل - مقصود - حفظ - حافظ - افضل - قاصد

۱۰ هریک از ضرب‌المثل‌های زیر چه معنی و مفهومی دارند؟

الف) دندان طمع را کندن:
ب) آب در هاون کوبیدن:

۱۱ در کدام یک از گزینه‌های زیر، منادا وجود دارد؟

الف) بازرگانی بود که سرمایه‌ی فراوانی داشت.
ب) ای فرزندان به مقدار فهم و دانش خود بکوشید.
ج) زندگی خوب و آرامی داشتند.
د) پس اگر بی‌هنر و بی‌فضیلت باشید، از شما دوری جویند.

کاربرگ فارسی پنجم

درس
چهارم

درس
پنجم

بودجه‌بندی: چنار و کدو بن

کاربرگ فارسی پنجم

- ۱ درست یا نادرست بودن هر عبارت را مشخص کنید.
- الف) بوته‌ی کدو بن خودش را از درخت چنار قوی‌تر می‌دانست.
- ب) به ریشه و بوته‌ی گل، بید بن می‌گوییم.
- ج) بوته‌ی کدو بعد از گذشت ۲۰۰ سال به بار می‌نشیند.
- د) پینگ توانست دانه‌ها را به خوبی پرورش بدهد.
- درست ☐ نادرست ☐
- درست ☐ نادرست ☐
- درست ☐ نادرست ☐
- درست ☐ نادرست ☐

۲ در جمله‌های زیر غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

الف) گفتا: «دویصت باشد و اکنون ضیادتی است»

ب) «فردا که بر من و تو، وزد باد محرگان / آن‌گه شود پدید که نامرد و مرد کیست.» (ناسر خسرو).

۳ کلمات زیر را با پسوند «بن» ترکیب کنید و معنی آن را بنویسید.

الف) گل + بن: ←

ب) سرو + بن: ←

ج) خار + بن: ←

۴ هم‌معنی (مترادف) کلمات زیر را بنویسید.

..... = زیادتی	 = مهرگان
..... = کدو بن	 = داوری

۵ حرف ربط را در متن زیر پیدا کنید.

روزها پشت سرهم آمدند و رفتند تا این‌که بهار از راه رسید، ولی پینگ بسیار ناراحت بود چون هیچ جوانه‌ای در گلدان او نروییده بود.

۶ مخالف (متضاد) کلمات زیر را بنویسید.

الف) زیاد ≠ ب) بلند ≠ ج) قدیم ≠ د) شلوغ ≠

۷ در هریک از جملات زیر چند فعل مشاهده می‌کنید؟

الف) بدانید ملتی که تلاش کند، به موفقیت می‌رسد.

ب) می‌پرسم چون می‌اندیشم و می‌اندیشم چون کنجاوم و کنجاوم چون زنده هستم.

۸ در هر ردیف کلمه‌های به هم ریخته را مرتب کنید و جمله‌ی کامل بسازید.

الف) می‌کند - ریشه‌ی - دردی - چه - فلان - درمان - درخت - را

ب) بر - من - مهرگان - وزد - فردا - تو - باد - که - و

۹ کلمه‌های هم خانواده را جدا کنید و در یک گروه بنویسید.

- معجزه - دفن - کاهلی - زر - شوق - انتظار - زرین - اشتیاق - - منتظر - مدفون - اعجاز - کهولت

.....		
.....		

۱۰ مفهوم بیت زیر را بنویسید.

«او را چنار گفت، که امروز ای کدو با تو مرا هنوز، نه هنگام داوری است»

۱۱ هر یک از جملات زیر را با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک بازنویسی کنید.

ما در پارک هستیم (هستند):

هفته‌ی گذشته دوستم را در کتابخانه دیدم (فردا):

۱۲ به هر سوال، پاسخ کوتاه و مناسب دهید.

الف) یک نمونه آرایه‌ی تشخیص از «شعر چنار و کدوبن» پیدا کنید و بنویسید.

ب) واژه‌ی «گفتا» در شعر به چه کسی اشاره دارد.

ج) در ادبیات فارسی، گفت و گوی میان چنار و کدو چه نام دارد؟

د) پیام درس «چنار و کدوبن» چه بود؟

